

BACSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre 8 fr. — kr.
Fél évre 5 fr. — kr.
Negyed évre 1 fr. 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Heti száma 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délelőtt, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. CSILLAG KÁROLY.

Főmunkatárs:
Dr. WEISZ JENŐ.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok-téren Manólovicz-ház.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kosztuth-utca, Vojnich palotában.
Telefon szám 42.

Nyitlatter. soronként 20 krajczár.

A művészet Szabadkán.

Hihetetlen, majdnem meszerű az, hogy az ország harmadik városában, mint Szabadka, még csak egy guyn-hója se legyen a szépművészeteknek.

Minden kulturális ambícióknak kezdődik és végződik a gymnasiumnál. Igaz, van ezenkívül egy színházunk is, amelyben a téli szezonban hol az egyik, hol a másik színi direktor szerencsétlenkedik. Ez a mi ugynevezett városi kulturánk.

De még csak beszélni se mernének az emberek arról, hogy itt Szabadkán csak valami is legyen abból, amit művészetnek neveznek.

Ki merne csak ábrándozni arról, hogy Szabadkán akár egy festészeti vagy szobrászati akadémia állítassék fel?

Ki merne ilyen követelményekkel fellépni, akár a várossal, akár az állammal szemben?

Ki merésznélne csak a száján is kijejteni azt a szót, hogy itt nálunk a művészetnek egy csaruokot kellene felépíteni, — amikor még csak arra sem merünk gondolni, hogy rozoga színházunk helyébe új a viszonyoknak megfelelő színházat építsünk?

Vajjon merné akár a városi tanács, akár a polgármester a közgyűléssel szemben a népszertűségeit kockára tenni, hogy ilyesmiféle pótdadó felszóló dolgokkal a közgyűlés elé álljon.

S vajjon hogyan fogadná a mi közgyűlésünk ismert többsége az ilyen javaslatot, amely a kaputos ember kedvéért sok pénzt vonna el a városi kőzadókól.

Tény tehát az, hogy városi viszonyaink még nem érettek annyira, hogy e téren a városi hatóságtól valami generozitást várhatnánk.

De tény az is, hogy a haladó kor igényei közé tartoznék az is, hogy Szabadka városa is belépne az öt lető helyre és igyekeznék legalább megteremteni azt az alapot, amely kulturális életét előrébb vinné, — és egy lépéssel legalább kilépne a parasztvárosok konzervatív ósdi felfogásából.

S mivel az uralkodó viszonyok ugyszólván most még a lehetőségét is kizárják annak, hogy ez a hivatalos város részéről kezdeményeztessék, — nagyon helyén való lenne, hogy Szabadka városának igazi intelligenciája venné kezébe azt az ügyet, amelyet kitarító együttműködéssel diadalra tudna vinni.

Szeged már jó eleve elől járt a példával és már palotát is emelt a közművelődésnek. Ez ugyszólván az első csira, amelyből idővel egy kis művészvilág kinőhet.

Az impulzus amely arra szolgál, hogy egy város missziói közé tartozik, nemcsak a flaszterozás, a szőlő és krumplitermesztés, hanem a művészetek ápolása is.

Irodalmi társaságok, időközönként rendezett kiállítások, — egyes alkalmakkor rendezett művészi versenyek keletkeznek ott, ahol a közművelődésnek ilyen csarnokokat emelnek amelyek legalább is oly hivatásuak, mint akár-milyen Lloyd és egyéb társaságok.

Mindenről azonban Szabadkán még beszélni sem szabad komolyan.

Ha valaki komolyan beszél erről akkor bizonyos sajnálkozással tekintenek rá az emberek.

Pedig lehetőség, hogy a legközelebbi jövő is ne teremtsen meg a maga férfait, akik ezen a téren eredményekre fognak törekedni.

Ami a város lakóinak száma, a nagy vagyona, ugyszólván már követel, az soká el nem maradhat.

Az idő meg fogja hozni az arra való hivatottakat akik pótolni fogják a mi mulasztásainkat.

Különfélék.

— **Közigazgatási ülés.** Szabadka város közigazgatási bizottsága f. hó 11-ikén d. e. 9 órákor Schmausz Endre főispán elnöklele alatt ülést tart.

— **Orvosi gyűlés.** A bács megyei orvosi fiókszövetség ma d. u. Szabadkán választmányi ülést tartott.

— **Házasság.** Curry Béla a 86-ik gy. e. hadnagya f. hó 9-ikén d. u. 4 órákor esküszik örök hűséget a Szt. Teréz egyházban Prokesch Erzsike kisasszonynak, Prokesch Ignácz főgymn. tanár kedves leányának.

— **Az ügyvédek figyelmébe.** Az új bünvádi eljárás rendelkezése folytán az ügyvédi kamarák állítják össze ezentúl a hivatalos uton kiemelendő védők listáját. Ez az összeállítás úgy történik, hogy az ügyvédi kamara választmánya felhívja első sorban a kamara székhelyén lakó ügyvédek jelentkezését végett. A szabadkai ügyvédi kamara is kibocsátotta már e felhívásokat és a beérkező jelentésekhez képest fogja a listát összeállítani. Kívánatos volna tehát, hogy minél többen jelentkezzenek, nehogy a választmány a jelentkezések figyelembe vétele nélkül legyen kénytelen a névsort összeállítani. A hivatalos védelmekre egyébiránt több kedvük is lesz az ügyvédeknek, — mert sok esetben a bünvádi általánnyól térítik meg a védői díjakat, ha azokat a feleken behajtani nem lehetne.

— **Erdélyi Marietta búcsúfellepte.** Husz esztendeje már annak, hogy a vidék legjobb primadonnája Erdélyi Marietta városunk színházának igazgatója volt. Ragyogó, fényes estéi voltak akkor színházunknak, az igazgató maga volt a primadonna, kit ünnepeit városunk közönsége. Erdélyi Marietta nevét mindenki ismerte városunkban. Szerette őt mindenki, ünnep volt az, amikor Erdélyi Marietta volt a színpadon.

Néhány esztendőre rá már nem mint direktor, hanem mint primadonna jött vissza hozzánk. Gyönyörű hangja, remek játéka, ragyogó szépsége elbájolta, elbűvölte az akkori közönséget — soha azelőtt, soha azóta nem volt annyira kedvelt primadonnája a mi színházunknak, mint Erdélyi Marietta. A szó legigazabb értelmében szaladtak utána az emberek, mikor nappal az utcán vágig ment: férfiak, asszonyok, lányok! Kis herceg, Baccaccio, Fatimta, Giroffe-Giroffa, Kapitány kisasszony és még sok-sok szép szerepet creált nálunk rendkívül sikerrel. Boccacciót *fizszer* adtak abban az időben nálunk telt ház előtt egymás után!

Jövő hét pénteken lép fel újra hosszú idő után Erdélyi Marietta nálunk Boccaccio című szerepében. Búcsú fellepte lesz ez Mariettának, ki már meg is vált a színpadtól, amelynek egykor legfényesebb csillaga volt. Elbúcsúzik Szabadka város közönségétől, attól a közönségtől, melynek annyi sok szép estét szerzett művészetével.

Esténként eljárhat most is a mi kopott színházunkba, amely akkor volt a legfényesebb mikor ő énekelt, ő játszott.

Nem kell tán felhívni közönségünk figyelmét erre az érdekes estére.

— **Automobil kocsi Szegeden.** A szegediek csak a lovasutaknál tartanak a közlekedési eszközök terén. Ez is csak a Szeged és a Szeged Rókus állomások között eszközi az emberi teherszállítást. A nagyváros

zürzavaros nagy forgalmában efféle jármű már végnapját éli és a villanyosok vizik az emberi föld alatt és föld fölött a város távolabb eső pontjaira, Most a villanyosoknak is erős konkurensük akadt a legújabb közlekedési eszközökben, a melyek automobill kocsik alakjában állnak az emberiség rendelkezésére. Egy vállalkozó ott is forgalomba akarja hozni az efféle járműveket, melyek annál célszerűbbek, mert nincsenek a szoros utirányhoz kötve. Arra meunek amere nagyobb a forgalom és amere szükség van rájuk. Ezt az utóbbi kérdést, hogy hátfényen szükségese-e, most fogja eldönteni a tanács. Az automobil kocsik vállalkozója ugyanis kérvényt nyújtott be a városhoz, melyben az új közlekedési eszközök behozatalát kéri. A tanács a napokban fogja a vállalkozó kérvényét tárgyalni.

— **Paraszt szívek.** Dr. Balassa Ármín gyönyörű népszínművének ma lesz a premiéje. Az előadásán a szerző is jelen lesz.

— **A sport egyleti új tornacsarnok** megnyitása elhalasztott e hó 16-ára. A késedelem oka az, hogy a villamvilágítás bevezetésével még nem készültek el. A program nem változott csak annyiban, hogy a megnyitás az egyleti helyiségben (vörös ökör iskola) délután 6 órakor kezdődik és a társas vacsora a Nemzeti Casinóban lesz. Hivatalos órák d. u. 5—7-ig. Bejárat a mellék utcazi nagy kapun.

— **A helybéli könyvtár-egylet látogatottsága.** 1899. év november havában: Házi használatra kivettek: Szépirodalmi 130 mű. Tudományos 15 mű. Összesen 145 mű. Helyhasználatra kivettek: Szépirodalmi 86 mű. Tudományos 13 mű. Összesen 99 mű. Az egyesület vagyona szaporodott: Könyvtár: Szépirodalmi 1. mű, 1. kötet Tudományos 1. mű 1. kötet. Összesen 1. mű, 1. kötet Muzéuma: állat gyűjtemény 1. drb., növény 1. drb., ásvány 1. drb., régi pénz 1. drb., régiségár 1. drb., népmű 1. drb. Összesen: 19 drb. Szabadka 1899. év november 30-ik napján.

— **Kiirtott gyümölcsfák.** Szerdán reggel virradóra ismeretlen tettes Gubányi András halasi szőlőjében 87 drb. gyümölcsfát bosszúból tövében elfűrészelt. A gonosztevőt keresi a rendőrség.

— **Büntény Horgoson.** A szomszédos Horgos községből büntényről tettek tegnap késő délután rövid jelentés a szegedi kir. ügyészségnek. Az uton egy holtestet találtak, amelyen külerőszak jeleit konstaltál az orvos. A rövid szavu telefon jelentés semmi bővebb hírt nem ad az áldozat felől. A jelentés vétele után a törvényszék vizsgálóbírósgától Hubacek Pál bíró délután fél 5 órakor Horgosra utazott, hogy a vizsgálatot megéjtse.

— **Kamatláb-leszállítás.** Az „Osztrák-Magyar Bank” főtanácsa végre belátta, hogy az indokolatlanul felemelt magas rátát tovább fenn nem tarthatja. Bekövetkezett a banknál ugyanis az, a mit előre megjövendöltünk. A bank pénzkészletét, sem az ipar sem pedig a kereskedelem nem volt hajlandó a magas kamatláb mellett igénybe venni és ennek következtében egyre fogyott a bank váltó lombardtárcája és ugyanilyen mértékben emelkedett adómentes bankjegy tartaléka és így csakhamar bekövetkezett az az idő, hogy a bank önző kamatláb politikája nem használ — hanem kárt okozott a részvényeseknek.

A bank főtanácsa — mint bécsi tudósítók

jelenteli — ma délelőtti ülést tartott és hosszabb vita után fél százalékkal leszállította a hivatalos kamatlábat.

A bank által kiadott hivatalos kommuniké így szól:

„Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa mai ülésén a vezérlikar jelentése alapján és arra való tekintettel, hogy a bank állása a szabad rendelkezésre álló arany és adómentes bankjegy tartalék tekintetében jelentősen javult és hogy az előre látható decemberi igényekkel szemben januárban igen nagy es-dékességnek állnak, elhatározta, hogy a kamatlábat a leszállítási és lombardüzletben fél százalékkal leszállítja. E szerint a bank kamatlába december 7-től fogva újabb intézkedésig a leszállítási üzletben 5 1/2 százalék és a lombardüzletben 6 1/2 százalék, illetve állami jüradékokért s a bank zálogleveleiről 6 százalék.”

— **A socialismus.** A socialismus nem oly modern fogalom, mint sokan gondolják. Egyidős az államrendek kialakulásával. Minden államrend pyramis alakban épül fel. A felső osztályok az alsók nagyobb tömegén állanak. S az alsók ösidsíktől fogva nehezen viselik ezt a terhet. A Nilus völgyében az ösidsők elnyomottainak sóhaja vegyült a szőlbe, könyvnyei peregek a folyóba; Hellas rabszolgázongások riasztották meg; Romában nem csak egyszer volt seccsio; Spartacus gladiátor- és rabszolgázadása sem egyedül áll. Az első seccsio idején Menenius Agrippa oly mesét mondott a városból kivonult népnek, mely a példabeszéddé vált, s minden socialis mozgalomra ráillik. Az mondta el a népnek, hogy a testrészek egyszer föl-lázáltak: miért dolgoznak ők folytonosan mikor a tunya gyomor közepén nyugodva, a kéz, láb és ész minden keresményét fölemészti. Ámde a gyomor azt mondá a lázongóknak: ne adjatok hát ennem, de ti bánját meg. Ti nekem kerestek, de én visszadom keresményeletek, közöttek elosztva. Ha nem dolgoztok, én elpusztulok, de utánam pusztultok ti is. — A kivonult nép megértette a példabeszédet. Bölcsesség volt abban, s a bölcsesség mindenható, mindenkit meggyőz. Visszamentek a városba. Róma urai a plebs terhei voltak, nem egyszer valóban zsarnokai, de birodalmakat hódítottak e népnek, az általok gyűjtött vagyont visszaadták neki ingyen ellátásban, közünepekben, játékok rendezésében, földosztásban. Vagyonuk nemzeti vagyon volt, mely megaranyozta a római névét. S a plebs mindanyiszor belátta, hogy a különböző osztályok egy nagyobb egységben egyesülnek, melynek osztályharczai fölött a nemzeti nagyság geniusza érintetlen fenségben lebeg. Ebben a folytonos belátásban, ebben az egymással való harc csendes kiegyenlítésében rejlik Róma államalkotó, jog rendszerző ereje. Az erős nemzeti érzés, s az osztályok érdeki közönsségének biztos tudata teremtette meg s övta meg végzetes válságtól birodalmukat. Erről a római társadalomról és birodalomról szól a Nagy Képes Világító-ténet III. kötete, melyből most jelent meg egy új a rész a vállalat 47-ik füzetében. Az egész mű 12 kötetből fog állani. Egy kötet ára 8 frt, megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, s havi részletfizetésre is Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. (Budapest, VIII., Üllői-rt 18. sz.) Évenként 4 kötet jelenik meg.

A lélekkúfár.

(Saját tudósítónktól.)

Most, a mikor a nők egyenjogóságának kérdésével foglalkozik a tudományos világ mívégre felfedezték a nőkben ama kiváló tehetségeket és tulajdonságokat, mik őket az anya szerepében kívül egyéb értékes feladatra predesti ájják — ott tartunk, hogy az élet szükséglet e kiváló anyaga, a nő, a leány rémitő módon halad a végpusztulás útján. A székely lányokat Rómániába viszik, a keritők és lélekkúfárok szabadon úzik undok mesterségeiket, szóval minden a mi él és a mi van gáncsot vel a nő elé, feltartóztatja szellemi és lelki előrehaladásában. A társadalom fékelyei megmételtyezve a nőnemet, elretentő jövővel kecsgetik az emberiség hajdani nemtőjét.

Eddig csak a világvárosok és nagyobb helyek sötétes városrészei fedték el a bűntényeket a világ szemei elől, de ma már a kisebb városok piszkos eseményei is arról tesznek tanúságot, hogy az emberek rosszassága mindenütt egyenlő.

A lélekkúfárok szabadon úzik undok mesterségüket s minden féle kecsgetelő ígéretekkel elcsábítják a fiatal leányokat a bűntudat s a hatóságok teténül nézik ezt az embervásárt, legalább ritka eset, hogy utját bírják állni.

A tegnap reggel 4 órakor Budapestről érkező vonattal egy elegans kinézésű egyén szállt ki a szabadkai állomáson egyik II oszt. kocsiából, vele volt két csinos fiatal leány. Mindhármán az éterem felé tartottak, de amikor a férfi az inspektiós rendőrt meglátta, intett a leányoknak, hogy maradjanak hátra. A rendőr ezt észrevette a leányok után ment, a kik már ekkor az I-ső osztályú váróteremben voltak. A rendőr igazolásra szólította fel őket, akik kezdetben haboztak, de később a rendőrszobában elmondották, hogy egyik salgótarjáni illetőségű 17 éves leány, mindkettőjüket Eszékre akarta vinni az az ur, akivel voltak, azt mondotta nekik, hogy üzlete van, s kiszolgáló leánynak fogja őket alkalmazni.

A rendőr felkereste kísérőjüket is akit igazolásra szólított fel, s aki hatósági igazolvánnyal bizonyította, hogy egy északi kéréses híru ház tulajdonosa. A rendőr mindhármukat leartóztatatta, s a rendőrség hőtérőnébe kísérte, ahonnan másnap egyik leányt a kórházba vitték a másikat pedig valamint a lélekkúfárt illetőségi helyükre toloncolták.

Oh azok a czupringerek!

Igaz történet.

Ha tudnám, se mondanám meg, hogy melyik czupringert árukt el egyik elhelyezendő szobaciszusa, — de még igazán nem tudom, hogy melyik volt az it'eni sok közül.

Hanem, hogy megtörtént, tanu maga az itt elmondandó eset.

Valamelyik előkelő család úrnője elhívatta magához az én czupringeremet és szívére kötötte, hogy ügyes, jó és ami a legfontosabb — erkölcsös tiszta szobalányt hozzon neki.

— Meg lesz Nagysága — kezeskedem érte, hogy olyant hozok, akivel nagyon meg lesz elégedve. — Még ma elhozom.

A nagyságos asszony várja az erkölcsös

szobalányt egy nap két, három, négy nap. A czupringer csak nem hoz.

Megunta a várást elküld egy másik czupringerhez, akinek éppen raktáron volt egy ilyen ügyes, jó és a mi a legfőbb erkölcsös szobalánya.

Jóképű volt a cz'zus, megfogadta, ez meg be is állt rögzön helyébe

Tán még a sóprút a kezébe se vette az új szobalány, amikor az én czupringerem, az első — beállít másod magával. Már tudni illik az igert jó stb. — erkölcsös szobalánynyal.

— Kezét csókolom nagysága itt van a szobalány.

— Elkésett egy kissé, mert ép az imént fogadtam egyet.

— Mán kérem ezt rosszul méltóztatott tenni mert amit én megígérek, meg is tartom.

— Mért nem hozta hamarabb, öt napig vártam, sajnálom majd máskor.

— Hogy miért nem hoztam hamarabb? Kezét csókolom nagysága, most nagyon nehéz olyant találni, amilyen ebbe a házba való, azért is kerestem négy napig míg aztán rá is találtam erre itt, aki mint tetszik látni csinos is, de meg jó is és a mi a legfőbb — erkölcsös.

Büszkén mondta végre a czupringer, hogy kezét csókolom nagysága és ment kifelé.

A magával hozott szobalányka ott lát a bűcsőben egy apró babuskát. Oda fut karjai közé veszi a kicsikét — a ki mosolyogva gügyög a leányra.

— Jaj de édes a kis lelkem. Látja nagysága — kezét csókolom — még is jó lett volna ha engem fogadott volna meg.

— Úgy szereti a kis gyermekeket?

— Oh kérem! Tudom, hogy nagyságáék eljárnak a színházba, én a kis babát magam — megszoptattam volna.....

Az erkölcsös szobalányos czupringere már akkor a hetedik utcáit járta.

Szaladó.

SZÍNHÁZ.

A gésák.

Decz. 5.

A japáni theaház meg az ő gésái egészen telt házat csináltak ma este. — És szinte az újdonság hatásával volt s mi közönségünkre, mert a tavali gésák kevesebbet táncoltak és meg az ideiek új és inkább japáni táncokat lejtettek, azonkívül 3 teljesen új énekszámot is hallottunk ma este, végre Mimóza is új volt.

Hogy aztán az igazi jó kedv uralkodott volna a színpadon, bizony nem mondhatom; meg hát azt se, hogy az előadók máskor nem tudnak jobbat produkálni, tudnak bizony, hanem hát nem lehet mindig jó kedve minden egyes szereplőnek.

No de ne gáncoskodjunk. A közönség sokat tapsolt, ujjazott — különösen az első és második felvonásban, no meg Vncsi kuplélját vagy kilencszer hallgatta végig a harmadik felvonásban — ezután már kifáradtak a tenyerek és mire a finale első taktusai telhangzottak az első sor középső része felemelkedett és a szokásos zajjal adott jelt a távozásra.

Ez is rég így van — tán nem csak minálunk — ha megemlítem is, a hogy egyik heti lapunk referense következetesen teszi — másképp nem fogom csinálhatni. A szép fin-

léknak már meg van az a szerencsétlen soruk, hogy a buzgó karzaton kívül alig hallgatja végig más.

Gábos Nelli Mimózája ügyes alakítás. Fel fogásában sok szerencsés ötlet van. Az arany halacska áriáját az ő bársónyos szép meleg hangján énekelte végig. Mihályival csók duettje egyike volt a legsikerültebb számok ak — és különösen szép volt a harmadik felvonásbeli quartett, amelyet még eddig a mi színpadunkon nem adtak elő.

Mihályi igen szépen énekelte nemcsak a maga áriáit, de a „hirtelen“ berekedt Immari márk Lomniczi mondókáit is — azonkívül, hogy Katona búcsú dalát is ő énekelte a „Napkelet Gyöngyének.“ — Egyébként katonai uniformisa az idén kevésbé japáni; de legalább izlésebb volt, mint a múlt évben.

Torossy Mollyja nagyon-nagyon jó volt, tánczai felülmulhatalnok. — Fő t i ismét a bájós Juliette volt, a kedves franczi leányka, kinek egy dalát ismét megújrázték. A gésák szépen táncoltak. — Kiss Pista, a hol nem szaladt el a zenekartól — szépen énekel. Vuncsi a régi, a kitűnő Ferenczi Vuncsi volt. A karmester és zenekara jól működtek. — A rendezés csinos volt

Az aranykakas.

Decz. 6.

Tóth Anti hácsinak volt ma a jutalomjátéka és az a szép közönség, mely félig megtöltötte a színházat, csupán az öreg kedvéért, jött el, tapsolni a mi kitűnő művésznőnek, ki oly szeretetre méltó kabinet alakot csinál Dakszelmayerből. A többi szereplők a régi jók voltak. Sugár Aranka ma különösen igen jó volt disponálva, ragyogó jó kedvvel játszotta a fogadósné szerepét és gyönyörűen énekelte. Nemcsak ezt az egy soproli németet, de az összes Dakszelmayerokat le tudta volna szoktatni — a vakaródzástól. Magyar menyecske volt a legjavából.

Elég ügyesen játszott Kis Pista is, de azt nem akarja ő se elhinni, mint ahogy ezen „hivatalbeli“ előde se hitte el, hogy Fúrge Tóni egy mamlasz (ha már másképp nem értik meg) pinczér, nem pedig az az uracs, a kit ők s emélyesitnek. Főti, Virágháti, Szatmáry és Baróthy jók voltak.

A rendezés is igen jó volt.

o.

Törvénykezés.

Aljárásbíró a vádlottak padján.

Végtárgyalás.

Egy fiatal, tehetséges férfi állott ma a büntető törvényszék előtt.

Dr. Schmidt István a zentai kir. járásbíró-ság fiatal albirája ült a vádlottak padján. Megtörve a kiallott 5 hónapja tartó vizsgálati fogságtól, sápadtan a szeggyentől, a gyalázattól.

Ez év július havának 5-ik napján járta be Zenta városát az a híhetetlennek látszó hír, hogy Schmidt albirót, kit mindenki becsületes uri embernek ismert — latartóztatva Maczik járásbíró, akkori hivatali főnöke.

A mai végtárgyaláson a tanács a következőképen alakult:

Elnök: Crainiceán Mihály. Birák: Marián Miklós és Streliecki Antal. Védő: dr. Békeffy

Gyula; a vádhatóságot dr. Magyar János kir. alügyész képviselte, a kir. kincstár nevében dr. Piller Arthur ügyvéd jelent meg.

A végtárgyalásra tanukul megidézettek: Jánosi Mihály Máté zentai járásbíró, Gere Flórián, Ugrik Mihály, Pataki Péter, Kalmár Mihály, Horváth Ferencz, Dujmovits Márkó, Kecskés János, Kelemen István és Heiwich János részint tanuk, részint magánvádlok.]

A tényállítás a következő:

Dr. Schmidt István 1897. július 20-án a zentai kir. járásbíró-sághoz a bíróvá kineveztetvén s hivatali esküjének letétele után állását elfoglalván, az időtől fogva egészen folyó évi július 6-án történt letartóztatásáig a járásbíró-sági hatáskörbe tartozó vétségi kihágási bűnügyekben járt el, mint bíró; ebbeli működésével összefüggésben még az előző kir. járásbíró által a pénzbüntetések felvételével is megbízott dr. Schmidt, kötelességében lévén neki a jogerősen kiszabott pénzbüntetéseket a pénzbüntetés nyilvántartási naplóban előírni és ennek megtörténtét a vonatkozó ügyiratokon megjegyezni. a felektől felvett pénzbüntetéseket a pénzbüntetési nyilvántartási naplóból ki és a pénzbüntetési naplóba bevezetni s ennek megtörténtét a fizetés idejének kiténtetése mellett az ügyiratokon hasonlóképen megjegyezni, — végre a főt vett pénzeket az ügyiratok bemutatása mellett esetenként és lehetőleg haladéktalanul a vezető kir. járásbírónak átadni.

Osszesen 110 esetben 995 frtot a nevezett felektől felvévén, azokat a saját céljaira használta s e pénzekből rövidebb, hosszabb 12 nap és 10 hó között váltakozó idő múlva csak 150 frt. 50 krt térített meg, míg a többi egyáltalán nem térítette meg.

Ene sikkasztások miatt ült tehát ma a vádlottak padján Dr. Schmidt István.

A végtárgyalás során vádlott beismerte, hogy az ügyekben befolyt pénzeket magához vette azok nagy részét elkölöztöte mert úgy ő mint felsége könnyelmű életet éltek csekély fizetése nem fedezte kiadásait.

Ezért keltt idegen pénzhez nyulni s ezért történt az, hogy a bírságpénzekből 1005 frtot és csak 150 frt 50 krt adott át főnökeinek.

A tanuk tényleg bizonyították, hogy Dr. Schmidt könnyelmű életet élt, költelezett sok kellett a háztartáshoz is. A bizonyítási eljárás befejeztével Dr. Magyar János terjesztette elő vádbeszédét, nemcsak sikkasztással hanem okirat hamisítással vádolta Schmidtet egyes ügyekre azonban a vádat elejtette.

Utána Dr. Békeffy Gyula tartotta védbeszédét, inkább az enyhítő körülményekre szorított. Végül vádlott még néhány szót mondott megtörve, kérvényt nyújtott át az elnökönek, amelyben kéri, hogy a betétszerkesztéshez fog menni s abból a fizetésből megtéríti a kárt.

A kir. törvényszék ítélelhozatalra vonult vissza, s hosszas tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely szerint vádlottat hivatali sikkasztás miatt 1 évi és 6 havi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte, a vizsgálati fogságból 4 hónapot kitöltöttnék vett, köteleztovábbá a bűnügyi költségek viselésére, 854 frt 50 kr. kár megfizetésére és 30 frt eljárási költség megfizetésére. Vádlottat azonban azonnal szabadlábra helyezték.

A ítélet ellen vádlott, védője s a kir. ügyész is felebbezett.

Nyilttér.*

Éljen a sajtószabadság!

Mi a sajtószabadság?

Hogy minden ember a saját felelőségének terhe alatt írhat amit akar, s hogy senkinek az esküdtszéken kívül nem áll jogában azért, ami írva lett valakit felelősségre vonni.

Éppen azért, mivel a szabadkai rendőrség megtiltotta Gerő H. és Társa cégnek, hogy hirdetéseket közlétegyen:

GERŐ H. és TÁRSA CZÉG

amelynek üzletében a **legújabb divatcikkek** kaphatók **olcsón** és a **legfinomabb** kiállítással, ezuttal sem hajol meg a rendőri beavatkozás előtt és bátran hirdeti, hogy olyan **nyakkendőket**, olyan **szép fehér ingeket**, olyan **gallérokat**, **játék** és **divatáruczikkeket** még az alkaptány se látott mint amilyenek az ő üzletében kaphatók.

M e r t :

Gerő H. és Társa cég

ámbar nem kiképzett jogász akinek tudnia kell ezt — de annál nagyobb tekintély a **finom csipkék**, **selyembluzok**, **női nyakkendők** és **corzetták** kiszolgálása terén, mindazonáltal bátran néz elébe az ezen cikk miatt indítandó sajtópernek annál is inkább mivel a

karácsonyi cikkek most érkeztek meg.

Amidőn tehát a rendőrségnek és a többi **jóindulatú** üzlettársaknak is boldog ünnepeket kíván a fenti cég, bátran kiáltja, hogy :

Éljen a sajtószabadság!

* E rovat alattiakért nem felelős

a szerk.